

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

BANKŲ PRIEŽIŪRA

Kompetencijos ir tinkamumo vertinimo vadovas

Atnaujintas 2018 m. gegužės mėn.
atsižvelgiant į bendras ESMA ir EBI
gaires dėl tinkamumo

2018 m. gegužės mėn.

Turinys

Ižanginis žodis	3
1 ECB kompetencijos ir tinkamumo vertinimo objektas	4
2 Teisinis pagrindas	5
2.1 BPM reglamentas ir BPM pagrindų reglamentas	5
2.2 KRD IV ir nacionalinė teisė	5
2.3 EBI gairės	6
2.4 BPM politika, praktika ir procesai	6
3 Principai	7
1 principas. Pirmiausia atsakinga – kredito įstaiga	7
2 principas. Kontrolė	7
3 principas. Nuoseklumas	7
4 principas. Proporcingumas ir individualus vertinimas	8
5 principas. Tinkamas procesas ir sąžiningumas	8
6 principas. Sąveika su nuolatine priežiūra	8
4 Vertinimo kriterijai	10
4.1 Patirtis	10
4.2 Reputacija	13
4.3 Interesų konfliktai ir savarankiškumas	15
4.4 Galimybė skirti pakankamai laiko	18
4.5 Kolektyvinis tinkamumas	22
5 Pokalbiai	24
5.1 Tikslas	24
5.2 Apimtis ir tipai	24
5.3 Pokalbio procesas	25
6 Vertinimo procesas	26

6.1	Nacionalinės kompetentingos institucijos – pirmasis informacijos gavėjas	26
6.2	ECB – sprendimus priimanti institucija	26
6.3	Nauji nariai	27
6.4	Nario kadencijos pratęsimo, funkcijų pasikeitimo ir atsistatydinimo atvejai	28
6.5	Nauji faktai	29
6.6	Banko veiklos leidimo suteikimo arba kvalifikuotųjų akcijų paketų įsigijimo patvirtinimo procedūros	29
7	Sprendimas	30
7.1	Sprendimų tipai	30
7.2	Teigiami sprendimai	30
7.3	Informavimas apie sprendimą ir sprendimo apskundimas	32
8	Valdymo organo nario pašalinimas	33
	Santrumpos ir sąvokos	34

Įžanginis žodis

Kredito įstaigos valdymo organų nariai turi būti tinkami savo pareigoms eiti ir turi būti parinkti taip, kad kredito įstaigos valdymas būtų veiksmingas, o sprendimų priėmimo procesas – subalansuotas. Tai svarbu ne tik pačios kredito įstaigos saugumui ir patikimumui, bet ir visam bankų sektoriui, nes taip didėja plačiosios visuomenės pasitikėjimas tais, kurie valdo euro zonos finansų sektorių.

Nuo 2014 m. lapkričio 4 d. ECB pavesta priimti sprendimus dėl visų valdymo organų narių skyrimo tiesiogiai jo prižiūrimose svarbiose kredito įstaigose. Trumpai apie narių tinkamumo vertinimą rašoma 2014 m. lapkričio mėn. ECB paskelbtame Bankų priežiūros vadove, o šiame Kompetencijos ir tinkamumo vertinimo vadove ECB politika, praktika ir procesai, taikomi vertinant svarbių kredito įstaigų valdymo organų narių tinkamumą, išdėstyti išsamiau.

Šiame vadove aprašyta politika, praktika ir procesai laikui bėgant gali būti koreguojami. Vadovas parengtas kaip praktinė priemonė ir bus reguliariai atnaujinamas atsižvelgiant į pokyčius ir įgytą naują praktinę patirtį.

Vadovu siekiama aprašyti ir viešai paskelbti ECB priežiūros politiką, praktiką ir procesus, taikomus vertinant kompetenciją ir tinkamumą. Taikydamas šią politiką, praktiką ir procesus ECB siekia užtikrinti kiek įmanoma nuoseklesnį Bendrąsias priežiūros mechanizme (BPM) dalyvaujančių šalių teisės aktų reikalavimų taikymą ir taip įtvirtinti nuoseklią priežiūros praktiką. Tačiau šis vadovas nėra teisiškai privalomas dokumentas ir jokių būdu nėra viršesnis už atitinkamų ES arba nacionalinės teisės aktų reikalavimus. Juo taip pat nenustatomos jokios naujos taisyklės ar reikalavimai.

Kai tik įmanoma, šiame vadove vartojamos tokios pačios sąvokos, kokios yra vartojamos KRD IV¹, bendrose ESMA ir EBI gairėse dėl tinkamumo ir EBI gairėse dėl vidaus valdymo². Pavyzdžiui, sąvoka „valdymo organas“ reiškia visų valdymo struktūrų organus, atliekančius valdymo arba priežiūros funkcijas.

Šis vadovas nėra palankesnis jokiai konkrečiai valdymo struktūrai, bet yra taikomas joms visoms.

¹ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).

² Bendros ESMA ir EBI gairės dėl valdymo organo narių ir pagrindines funkcijas atliekančių asmenų tinkamumo vertinimo (EBA/GL/2017/12); EBI vidaus valdymo gairės (EBA/GL/2017/11).

1 ECB kompetencijos ir tinkamumo vertinimo objektas

Šiame vadove aptariami visų ECB tiesiogiai prižiūrimų įstaigų (svarbių įstaigų), t. y. kredito įstaigų arba (mišrią veiklą vykdančių) finansų kontroliuojančiųjų bendrovių³, o prašymų suteikti banko veiklos leidimus arba patvirtinti kvalifikuotųjų akcijų paketų įsigijimus atveju – ir mažiau svarbių įstaigų valdymo organų narių, atliekančių ir valdymo funkciją (vykdomųjų direktorių), ir priežiūros funkciją (nevykdomųjų direktorių), kompetencijos ir tinkamumo vertinimai. Remiantis BPM reglamento⁴ 6 straipsnio 4 dalimi, mažiau svarbių įstaigų valdymo organų narių skyrimas įprasta tvarka (t. y. kai tai nesusiję su banko veiklos leidimo suteikimu ar kvalifikuotųjų akcijų paketų įsigijimo tvirtinimu) priklauso nacionalinių kompetentingų institucijų (NKI) kompetencijai.

³ Dėl finansų kontroliuojančiųjų bendrovių žr. KRD IV 121 straipsnį.

⁴ 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013 10 29, p. 63).

2 Teisinis pagrindas

2.1 BPM reglamentas ir BPM pagrindų reglamentas

Kompetencijos ir tinkamumo vertinimas yra viena iš sričių, kuriose ECB turi išimtinę kompetenciją. BPM reglamento 4 straipsnio 1 dalies e punkte aiškiai nustatyta, kad kompetencijos ir tinkamumo vertinimas turėtų būti vykdomas kaip viena sudėtinių ECB vykdomos bendro kredito įstaigų valdymo priežiūros dalių.

BPM pagrindų reglamento⁵ 93 ir 94 straipsniuose ECB kompetencija vertinti kompetenciją ir tinkamumą reglamentuojama išsamiau. BPM pagrindų reglamente nustatytos ir tam tikros tiesioginės prižiūrimų subjektų pareigos – jie privalo NKI pateikti visą reikalingą informaciją. 93 straipsnyje nustatytas reikalavimas pranešti apie valdymo organų pokyčius, o 94 straipsnyje – apie naujus faktus ir visus kitus dalykus, kurie galėtų turėti įtakos pareigai užtikrinti, kad kredito įstaigos valdymo organus visada sudarytų tinkami nariai.

Po kiekvieno svarbios kredito įstaigos valdymo organo nario kompetencijos ir tinkamumo vertinimo ECB priima sprendimą dėl nario tinkamumo. Vykdydamas savo funkciją ECB gali naudotis visais jam BPM reglamentu suteiktais įgaliojimais. Iš jam BPM reglamentu tiesiogiai suteiktų įgaliojimų galima paminėti teisę gauti informaciją, pavyzdžiui, kviesti asmenis į pokalbius, arba teisę sprendimuose dėl kompetencijos ir tinkamumo iškelti sąlygų, nustatyti įpareigojimų ar pateikti rekomendacijų.

2.2 KRD IV ir nacionalinė teisė

BPM reglamento 4 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos pirmame sakinyje nustatyta, kad vykdydamas jam pavestus priežiūros uždavinius ECB taiko visą atitinkamą Sąjungos teisę ir – kai tokią Sąjungos teisę sudaro direktyvos – nacionalinės teisės aktus, kuriais tos direktyvos perkeliamos į nacionalinę teisę. Tinkamumo reikalavimai glaustai išdėstyti KRD IV 91 straipsnyje. Šioje direktyvoje kompetencijos ir tinkamumo reikalavimai nustatyti iš esmės, netikslinant įvairių kriterijų ir nenurodant, kokia priežiūros procedūra turėtų būti taikoma (pvz., ar reikia atlikti išankstinį (*ex ante*) priežiūrinį vertinimą, ar užtenka tik po fakto (*ex post*) informuoti priežiūros instituciją apie paskirtą narį).

Todėl ECB, priimdamas BPM subjektams taikomus sprendimus dėl kompetencijos ir tinkamumo, taiko privalomuose nacionalinės teisės aktuose, kuriais įgyvendinamos KRD IV 91 straipsnio nuostatos, nustatytus esminius kompetencijos ir tinkamumo reikalavimus. KRD IV 91 straipsnio nuostatomis užtikrinamas tik minimalus suderinimo lygis, tad, suprantama, devyniolika euro zonos šalių šias nuostatas į savo

⁵ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Centrinio Banko reglamentas (ES) Nr. 468/2014, kuriuo sukuriama Europos Centrinio Banko, nacionalinių kompetentingų institucijų ir nacionalinių paskirtųjų institucijų bendradarbiavimo Bendrame priežiūros mechanizme struktūra (BPM pagrindų reglamentas) (ECB/2014/17) (OL L 141, 2014 5 14, p. 1).

nacionalinę teisę perkėlė skirtingai. Be to, kai kurios šalys nustatė daugiau reikalavimų, negu nustatyta KRD IV 91 straipsnyje.

2.3 EBI gairės

Be nacionalinės teisės, ECB laikosi ir bendrų ESMA ir EBI gairių dėl tinkamumo bei EBI vidaus valdymo gairių⁶. Šis ECB vadovas nėra taikomas vietoj bendrų ESMA ir EBI gairių dėl tinkamumo ar EBI vidaus valdymo gairių. Šiame vadove paaiškinami ECB taikomi procesai ir pagrindiniai ECB lūkesčiai, kuriais pastarasis vadovaujasi patikimai ir nuosekliai vertindamas tinkamumą.

2.4 BPM politika, praktika ir procesai

Kompetentingos institucijos, vertindamos valdymo organų narių tinkamumą, turi teisės aktų reikalavimus taikyti praktikoje. Kad teisės aktų reikalavimai būtų taikomi nuosekliai, reikia ne tik parengti bendrą priežiūrinę praktiką ir procesus, bet ir paaiškinti, kaip teisės aktų reikalavimai turėtų būti interpretuojami.

Todėl ECB kartu su NKI parengė politiką kompetencijos ir tinkamumo kriterijų klausimu, priežiūrinę praktiką ir procesus, kuriais siekiama dar išsamiau paaiškinti, kaip BPM taikomos – vertinant individualiai – į nacionalinę teisę perkeltos KRD IV nuostatos, bendros ESMA ir EBI gairės dėl tinkamumo ir EBI vidaus valdymo gairės. Ši politika parengta paisant ir nacionalinės teisės reikalavimų bei laikantis abiejų minėtų gairių. ECB ir NKI turėtų jų laikytis, jeigu privalomuose nacionalinės teisės aktuose nėra joms prieštaraujančių nuostatų. NKI yra sutarusios, kiek tik įmanoma, nacionalinės teisės nuostatas aiškinti ir rengti pagal šią politiką. Šiame vadove išdėstyta politikai ECB priežiūros valdyba pritarė 2016 m. pabaigoje. Keičiantis BPM kompetencijos ir tinkamumo vertinimo praktikai ir tarptautiniam bei europiniam reguliavimui arba autoritetingiems šaltiniams, pavyzdžiui, Europos Sąjungos Teisingumo Teismui, pateikus kitokį KRD IV nuostatų išaiškinimą, ši politika bus atitinkamai koreguojama.

⁶ Žr. 2 išnašą.

3 Principai

1 principas. Pirmiausia atsakinga – kredito įstaiga

Už tai, kad į valdymo organus būtų atrenkami ir skiriami kompetencijos ir tinkamumo reikalavimus tenkinantys asmenys, pirmiausia atsakingas pats prižiūrimas subjektas. Jis pats turi tikrinti ir vertinti valdymo organo narius ir tai daryti ne tik prieš juos skirdamas, bet nuolat (pvz., reikšmingai pasikeitus valdymo organo nario funkcijoms). Prižiūrimas subjektas privalo užsitikrinti visiškai skaidrų vertinamo asmens bendradarbiavimą.

Vykdydamas šią pareigą, t. y. užtikrindamas (nuolatinį) valdymo organo narių tinkamumą, prižiūrimas subjektas visais atvejais (skirdamas naują narį, paaiškėjus naujiems faktams, pasikeitus funkcijoms ir t. t.) privalo kompetentingoms institucijoms pateikti visą kompetencijai ir tinkamumui įvertinti **reikalingą informaciją**. Informacija turi būti teisinga ir pateikta laiku. ECB ir NKI nustato, kokia informacija ir kaip turi būti pateikta (pvz., naudojant nacionalines formas⁷, jeigu nustatytos) vadovaujantis taikomais ES ir nacionalinės teisės aktais bei bendromis ESMA ir EBI gairėmis dėl tinkamumo. Prireikus, šios institucijos gali prašyti, kad prižiūrimas subjektas arba paskirtasis asmuo⁸ raštu arba žodžiu (pvz., per pokalbį) pateiktų papildomos informacijos. Jeigu prižiūrimas subjektas arba paskirtasis asmuo neįvykdo šio reikalavimo, laikoma, kad apie paskirtąjį asmenį pateikta ne visa reikalinga informacija, todėl ir teigiamas sprendimas negali būti priimtas.

2 principas. Kontrolė

Vykdamas kompetencijos ir tinkamumo vertinimą siekiama, kad asmuo, galintis kelti riziką tinkamam valdymo organų veikimui, į juos iš viso nepatektų arba, jeigu pateko, nustotų eiti pareigas, kai tik kyla abejonių dėl jo kompetencijos ir tinkamumo. Tad čia ECB atlieka kontrolės funkciją. Jis privalo užtikrinti, kad svarbūs prižiūrimi subjektai laikytųsi reikalavimo turėti patikimą valdymo tvarką, įskaitant už kredito įstaigų valdymą atsakingų asmenų kompetencijos ir tinkamumo reikalavimus⁹.

3 principas. Nuoseklumas

ECB, vertindamas valdymo organų narių kompetenciją ir tinkamumą, siekia, kad tai būtų daroma nuosekliai visoje euro zonoje¹⁰. Kompetencijos ir tinkamumo vertinimo srityje nustatyta nemažai nacionalinės priežiūros politikos, procesų ir praktikos

⁷ Nacionalinių formų sąrašas ir Kompetencijos ir tinkamumo vertinimo klausimynas paskelbti [čia](#).

⁸ Sąvoka „paskirtasis asmuo“ apibrėžta skyrelyje „Santrumpos ir sąvokos“ šio dokumento pabaigoje.

⁹ BPM reglamento 4 straipsnio 1 dalies e punktas ir 6 straipsnio 4 dalis.

¹⁰ Žr. Bankų priežiūros vadovo dalį „3 principas – vienodumas BPM“.

skirtumų (įskaitant nevienodą taikomų vertinimo kriterijų aiškinimą). ECB užtikrins tinkamumo vertinimo nuoseklumą ir konvergenciją, kiek tai leidžiama pagal taikomus ES ir nacionalinės teisės aktus.

4 principas. Proporcingumas ir individualus vertinimas

Visuose kompetencijos ir tinkamumo vertinimo etapuose taikomas proporcingumo principas. Tai reiškia, kad ECB priežiūrą vykdo ir tinkamumo kriterijus taiko proporcingai, atsižvelgdamas į subjekto dydį, veiklos pobūdį, apimtį ir sudėtingumą, taip pat į tai, į kokias pareigas asmuo skiriamas.

Tinkamumo kriterijų taikymas pagal proporcingumo principą reiškia, kad, nors tinkamumo reikalavimai negali būti mažinami, vertinimo procedūra arba tinkamumo kriterijų taikymas gali būti diferencijuojami (pvz., nustatant reikalingą žinių lygį ar sritį, gebėjimų ir patirties dydį, arba kiek laiko valdymo organo nariai – ir vykdytys valdymo funkciją, ir vykdytys priežiūros funkciją – turėtų skirti savo funkcijoms vykdyti). Todėl visais atvejais vertinimo tikslais atliekama individuali analizė ir priimama individuali priežiūrinė nuomonė.

5 principas. Tinkamas procesas ir sąžiningumas

Kompetencijos ir tinkamumo vertinime itin svarbus vaidmuo tenka procedūriniam aspektams. Vykdydami priežiūrinę procedūrą dauguma atvejų prašymą teikia priežiūrinis subjektas, o priežiūrinis bendravimas vyksta tarp ECB, NKI ir priežiūrinio subjekto. Tačiau sprendimas dėl kompetencijos ir tinkamumo gali turėti poveikio ne tik priežiūrinio subjekto, bet ir paskirtojo asmens teisėms. Tokiu atveju abu gali pasinaudoti visomis BPM reglamente ir BPM pagrindų reglamente nustatytais procedūrinėmis garantijomis, pavyzdžiui, teise būti išklausytam¹¹. Sprendimus ECB privalo priimti remdamasis ta informacija, kuri gali būti laikoma reikšminga ir aktuali kompetencijos ir tinkamumo vertinimui, apsvarstęs ir pasvėręs visus paskirtajam asmeniui palankius ir nepalankius faktus. Kaip ir bet kuri kita priežiūrinė procedūra, kompetencijos ir tinkamumo vertinimai yra griežtai konfidencialūs. Be BPM reglamento ir BPM pagrindų reglamento, ECB vadovaujasi ir ES administracinės teisės aktuose bei duomenų apsaugą reglamentuojančiuose ES teisės aktuose nustatytais bendraisiais principais.

6 principas. Sąveika su nuolatine priežiūra

Kompetencijos ir tinkamumo vertinimas yra viena iš įstaigos vidaus valdymo, ypač valdymo organo sudėties ir veikimo, nuolatinės priežiūros dalių. Nuolatinę priežiūrą vykdytiems specialistams tenka stebėti, kaip vykdomas po kompetencijos ir tinkamumo vertinimo priimtas sprendimas, ir atvirkščiai – kompetencijos ir

¹¹ BPM pagrindų reglamento 31 ir 32 straipsniai.

tinkamumo vertinimui (ypač pagal kolektyvinio tinkamumo arba savarankiškumo kriterijus) gali būti svarbi nuolatinės priežiūros metu gauta informacija arba, atsižvelgiant į nuolatinės priežiūros metu nustatytus faktus, gali būti inicijuotas pakartotinis valdymo organo narių vertinimas.

4 Vertinimo kriterijai

Valdymo organo narių kompetencija ir tinkamumas vertinami pagal šiuos penkis kriterijus: i) patirties, ii) reputacijos, iii) interesų konfliktų ir savarankiškumo, iv) galimybės skirti pakankamai laiko ir v) kolektyvinio tinkamumo. Išsamiau šie kriterijai aprašyti tolesniuose skyriuose.

4.1 Patirtis

Praktinė ir teorinė patirtis

Valdymo organo nariai turi turėti pakankamai žinių, įgūdžių ir patirties savo pareigoms vykdyti¹². Sąvoka „patirtis“ toliau vartojama plačiąja prasme ir apima tiek praktinę profesinę ankstesnėse darbovietėse įgytą patirtį, tiek teorinę (žinios ir gebėjimai) su išsilavinimu ir kvalifikacijos kėlimu įgytą patirtį.

Specializuota patirtis ir minimalūs reikalavimai

Vadovaujamosi proporcingumo principu, nes reikalingos patirties dydis priklauso nuo pagrindinių konkrečios funkcijos ir įstaigos savybių. Kuo funkcija arba įstaigos veikla sudėtingesnė, tuo didesnė patirtis reikalinga.

Visi valdymo organo nariai turėtų turėti bent bazinę teorinę patirtį bankininkystės srityje, kad galėtų suprasti įstaigos veiklą ir pagrindinę riziką. Reikalaujamos patirties lygis ir pobūdis gali skirtis priklausomai nuo to, ar valdymo organo narys vykdytų valdymo ar priežiūros funkciją, ypač jeigu šias funkcijas vykdo atskiri organai.

Valdymo organo nariai bazinės teorinės patirties turėtų turėti šiose srityse (einant kai kurias pareigas ši patirtis gali būti įgyta specialių mokymų metu):

- bankininkystė ir finansų rinkos;
- reguliavimo sistemos ir teisės reikalavimai;
- strateginis planavimas, kredito įstaigos verslo strategija arba verslo planas bei jų įgyvendinimo procesas;
- rizikos valdymas (kredito įstaigos ir jos veiklos sričių, už kurias narys atsakingas, pagrindinių rizikos rūšių nustatymas, rizikos vertinimas, stebėjimas, kontrolė ir mažinimas);

¹² KRD IV 91 straipsnio 1 dalis.

- apskaita ir auditas;
- kredito įstaigos veiklos procedūrų veiksmingumo vertinimas ir veiksmingo valdymo, priežiūros ir kontrolės užtikrinimas;
- gebėjimas suprasti kredito įstaigos finansinę informaciją ir, remiantis ta informacija, nustatyti pagrindines problemas, taikyti tinkamas kontrolės ir kitas priemones.

Atsižvelgiant į tam tikrus aspektus, pavyzdžiui, į kokias pareigas asmuo skiriamas, į įstaigos dydį ir veiklos pobūdį bei sudėtingumą arba į papildomus aspektus, į kuriuos būtina atsižvelgti konkrečiu atveju, gali būti reikalaujama, kad paskirtasis asmuo turėtų ir kitokios patirties. Pavyzdžiui, jeigu direktorius kartu eina ir vyriausiojo rizikos valdytojo (angl. CRO), finansų direktoriaus (angl. CFO), atitikties užtikrinimo pareigūno, audito komiteto pirmininko ar rizikos komiteto pirmininko pareigas, turi būti nustatyti reikalavimai dėl specializuotų žinių ir patirties atitinkamose srityse.

Vertinimas

Vertinant nario **teorinę patirtį bankininkystės srityje**, visų pirma atsižvelgiama į jo išsilavinimo lygį ir sritį – išsilavinimas turėtų būti įgytas bankų ir finansinių paslaugų arba su tuo susijusiose srityse (visų pirma, bankininkystės ir finansų, ekonomikos, teisės, administravimo, finansų sektoriaus reguliavimo, informacijos ir technologijų, finansų analizės ir kiekybinių metodų).

Praktinė patirtis vertinama pagal anksčiau eitas pareigas, atsižvelgiant į jų ėjimo trukmę, įstaigos dydį, vykdytas funkcijas, pavaldinių skaičių, vykdytos veiklos pobūdį, įgytos patirties aktualumą šiai pareigybei ir t. t.

Vadovaujantis bendromis ESMA ir EBI gairėmis dėl tinkamumo prižiūrimas subjektas, be nacionalinių formų, privalo pateikti išsamų paskirtojo asmens gyvenimo aprašymą. Atsižvelgiama ir į tai, kokiuose mokymo kursuose paskirtasis asmuo dalyvavo arba ketina dalyvauti.

Kaip aprašyta 3 skyriuje, kiekvieno paskirtojo nario kompetencija ir tinkamumas vertinami individualiai. Tačiau efektyvumo ir operatyvumo sumetimais visi vertinimai atliekami dviem etapais. Pirmas etapas – paskirtojo asmens patirtis vertinama pagal būtiną minimalų stažą, kurį turintis asmuo laikomas turinčiu pakankamai patirties. Net ir neturintis minimalaus stažo paskirtasis asmuo gali būti laikomas tinkamu, tačiau tokiu atveju reikia atlikti papildomą vertinimą (antrasis etapas).

1 etapas. Vertinimas pagal stažą

Patirtis vertinama pagal tam tikras prielaidas dėl pakankamos patirties, o pastaroji matuojama stažu. Jeigu paskirtasis asmuo tenkina būtino minimalaus stažo reikalavimą, laikoma, kad jis turi pakankamai patirties, nebent kiti aspektai rodytų kitaip. Būtino minimalaus stažo reikalavimai nustatomi atsižvelgiant ir į nacionalinę

teisę, o jeigu paskirtasis asmuo jų netenkina, automatiškai nedaroma išvada, kad jis nėra kompetentingas ir tinkamas.

Valdymo funkciją vykdančių valdymo organo narių pakankama patirtis

Generalinis direktorius	Direktorius
Vykdomasis: dešimties metų neseniai ¹ įgyta praktinė patirtis su bankų ar finansinėmis paslaugomis susijusiose srityse. Didelę dalį šio laiko paskirtasis asmuo turėtų būti ėjęs aukštesniojo rango vadovo pareigas ² .	Vykdomasis: penkerių metų neseniai įgyta praktinė darbo vyresniojo vadovo pareigose ² patirtis su bankų ir finansinėmis paslaugomis susijusiose srityse.

¹ Įgyta ne anksčiau kaip per pastaruosius 2 metus.

² Ne daugiau kaip viena pakopa žemesnės negu valdymo funkcijas vykdančio valdymo organo nario.

Priežiūros funkciją vykdančių valdymo organo narių pakankama patirtis

Pirmininkas	Direktorius
Nevykdomasis pirmininkas: dešimties metų neseniai įgyta praktinė patirtis pareigybei aktualioje srityje ¹ . Didelę dalį šio laiko paskirtasis asmuo turėtų būti ėjęs aukštesniojo rango vadovo pareigas ir turėtų turėti nemažą teorinę patirtį bankininkystės ar panašioje pareigybei aktualioje srityje.	Nevykdomasis: trejų metų neseniai įgyta praktinė darbo aukšto rango vadovo pareigose ² patirtis (įskaitant teorinę patirtį bankininkystės srityje). Aktualia gali būti laikoma ir viešajame arba akademiame sektoriuose įgyta praktinė patirtis, priklausomai nuo eitų pareigų.

¹ Vertinant srities aktualumą atsižvelgiama į tai, ar paskirtasis asmuo patirtį įgijo panašaus dydžio ir veiklos sudėtingumo įstaigose.

² Viena arba dviem pakopomis žemesnėse negu valdymo funkciją vykdančio valdymo organo nario.

Pirmininko ar nevykdomojo direktoriaus „patirtis pareigybei aktualioje srityje“ gali būti platesnės srities negu vykdomojo direktoriaus. Bet koku atveju nėra privaloma, kad visi priežiūros funkcijas vykdančys valdymo organo nariai turėtų praktinės patirties su bankų ar finansinėmis paslaugomis susijusiose srityse.

2 etapas. Papildomas vertinimas

Jeigu paskirtasis asmuo netenkina pakankamos patirties pagal stažą reikalavimų, jis vis tiek gali būti laikomas tinkamu, jeigu tik prižiūrimas subjektas gali tinkamai tai pagrįsti. Tam atliekamas papildomas paskirtojo asmens patirties vertinimas. Jį vykdančiam atsižvelgiama ir į tai, kad turi būti užtikrinta pakankama įvairovė, kad valdymo organas turi būti sudarytas iš patirties įvairiose srityse turinčių asmenų ir kad kai kuriose šalyse taikomas reikalavimas, jog tarp valdymo organo narių būtų ir darbuotojų atstovų.

Norint pagrįsti tinkamumą galima, pavyzdžiui, pateikti mokymų planą (kai paskirtojo asmens patirtis kurioje nors srityje nepakankama), įrodyti, kad kartu su jau esančiais valdymo organo nariais bus užtikrintas kolektyvinis tinkamumas, skirti asmenį į konkrečias pareigas ribotam laikui (pvz., kai įstaiga likviduojama) arba įrodyti, kad paskirtasis asmuo turi įstaigai reikalingos specifinės teorinės arba praktinės patirties.

Pavyzdžiui, pirmiau minėtų pareigybei keliamų minimalaus stažo reikalavimų netenkinantis priežiūros funkciją atliekančio valdymo organo narys vis tiek gali būti laikomas tinkamu, jeigu jis: i) turi IT patirties, kuri yra svarbi tenkinant konkrečius įstaigos poreikius; ii) yra sutaręs su įstaiga, kad dalyvaus mokymuose, kuriuose pašalins bazinių žinių bankininkystės srityje spragas (žr. 7.2 dalį) ir iii) tenkina visus kitus kompetencijos ir tinkamumo reikalavimus.

4.2 Reputacija

Proporcingumo principo netaikymas

Valdymo organo nariai visada turi būti pakankamai geros reputacijos¹³, kad būtų galima užtikrinti patikimą ir riziką ribojantį prižiūravimo subjekto valdymą. Kadangi reputacija gali būti tik arba gera, arba prasta, reputacijos reikalavimui arba atitikties reputacijos reikalavimui vertinimui proporcingumo principas negali būti taikomas. Visų paskirtųjų asmenų atitiktis reputacijos reikalavimui turėtų būti vertinama vienodai, nepriklausomai nuo įstaigos pobūdžio.

Jeigu nėra įrodymų, kad paskirtasis asmuo yra suteršęs savo reputaciją, ir nėra pagrindo abejoti jo reputacija, laikoma, kad jis yra geros reputacijos. Jeigu paskirtojo asmens elgesys asmeniniame arba profesiniame gyvenime kelia abejonių, kad jis gebės užtikrinti patikimą ir riziką ribojantį kredito įstaigos valdymą, prižiūrimas subjektas ir (arba) paskirtasis asmuo turėtų apie tai informuoti kompetentingą instituciją, kad ši įvertintų, ar aplinkybės tikrai reikšmingos.

(Nebaigti) teisiniai procesai

Nebaigti (ir baigti) baudžiamieji ar administraciniai procesai arba kiti analogiški kontrolės procesai gali turėti poveikio paskirtojo asmens ir prižiūravimo subjekto reputacijai, net jeigu asmuo į pareigas paskirtas (skiriamas) kitoje šalyje, nei buvo padaryti veiksmai, dėl kurių tie procesai vykdomi¹⁴. Nors baudžiamieji ar administraciniai procesai yra teisminių ar administracinių institucijų kompetencija, jau vien tai, kad asmeniui (buvo) iškelta byla, gali turėti įtakos jo tinkamumui. Baigti teisiniai procesai turi poveikio reputacijos vertinimui tuo atveju, jeigu priimtas paskirtajam asmeniui nepalankus sprendimas. Nors kompetentinga institucija nekvestionuoja teisminių institucijų sprendimų baigtuose teisiniuose procesuose, vertinant poveikį reputacijai gali būti svarbios ir su teisiniais procesais susijusios aplinkybės, net jeigu priimtas paskirtajam asmeniui palankus sprendimas. Pavyzdžiui, teismo sprendimas gali būti priimtas remiantis procedūriniais motyvais, o ne faktais arba dalykais, kurie gali būti svarbūs vertinant paskirtojo asmens reputaciją.

Pagal bendras ESMA ir EBI gaires dėl tinkamumo, kompetentingos institucijos turi būti informuojamos apie visus (nebaigtus ar baigtus) teisinius procesus. Tai daroma tuo metu, kai teikiamas prašymas arba pranešimas arba tada, kai tokie procesai pradedami¹⁵. Turi būti informuojama apie visus teisinius procesus, kuriuose dalyvauja subjektai, kurių valdymo organo nario pareigas arba kitas su teisiniu

¹³ KRD IV 91 straipsnio 1 dalis.

¹⁴ Nebaigti teisiniai procesai gali turėti poveikio ir tam, ar narys galės skirti pakankamai laiko savo pareigoms eiti, tad turi būti įvertinti ir šiuo požiūriu.

¹⁵ Tai gali būti nurodoma pirminiame prašyme / pranešime arba – jeigu valdymo organo narys jau eina pareigas – atskiru pranešimu priežiūros institucijai.

procesu susijusias pareigas paskirtasis asmuo ėjo tada, kai buvo atliktas (inkriminuojamas) pažeidimas, ir (arba) teisinius procesus, kai paskirtasis asmuo nagrinėjamu metu dalyvavo veikloje, dėl kurios pradėti teisiniai procesai.

Remdamasi visa turima atitinkama informacija, priežiūros institucija įvertina faktų reikšmingumą ir jų poveikį paskirtojo asmens ir prižiūrimo subjekto reputacijai, taip pat ir nedidelių incidentų suminį poveikį paskirtojo asmens reputacijai.

Pagal bendras ESMA ir EBI gaires dėl tinkamumo, laikoma, kad tam, kad būtų galima atlikti vertinimą, iš paskirtojo asmens, prižiūrimo subjekto ir (arba) bylą nagrinėjančios institucijos turėtų būti gauta bent toliau nurodyta informacija apie teisinius procesus ir nusikalstamos veikos tyrimus:

- kaltinimų pobūdis (ar kaltinimai yra baudžiamojo ar administracinio pobūdžio, ar susiję su pasitikėjimo pažeidimu ir pan.), teisinio proceso stadija (t. y. vyksta tyrimas, nagrinėjama byla, priimtas nuosprendis, pateikta apeliacija), tikėtina sankcija, jeigu bus priimtas apkaltinamasis nuosprendis¹⁶;
 - kiek laiko praėjo nuo inkriminuojamo nusižengimo ir kaip tą laiką paskirtasis asmuo elgėsi;
 - paskirtojo asmens asmeninis dalyvavimas darant pažeidimus, ypač juridinių asmenų padarytus teisės pažeidimus;
 - paskirtojo asmens ilgainiui padarytos išvados ir (arba) įžvalgos dėl savo elgesio;
 - kitos lengvinančios arba sunkinančios aplinkybės (pvz., kiti šiuo metu vykdomi ar anksčiau vykdyti tyrimai, skirtos administracinės sankcijos, atleidimas iš darbo arba nušalinimas nuo pasitikėjimu pagrįstų pareigų ir t. t.);
 - kaip tuos faktus vertina pats paskirtasis asmuo ir prižiūrimas subjektas. Valdymo organo turėtų būti atskirai paprašyta įsigilinti į vykstančius teisinius procesus ir patvirtinti pasitikėjimą paskirtuoju asmeniu. Tai svarbu, nes kyla pavojus ir viso prižiūrimo subjekto reputacijai.
-

¹⁶ ECB tikisi, kad visą reikalingą informaciją pirmiausia pateiks prižiūrimas subjektas ir (arba) paskirtasis asmuo. Jeigu ECB mano, kad pateikta ne visa informacija arba jos jam per mažai, jis gali trūkstantos informacijos paprašyti bylą nagrinėjančios institucijos.

4.3 Interesų konfliktai ir savarankiškumas

Interesų konfliktų atskleidimas, vertinimas, mažinimas, valdymas ir prevencija

Valdymo organo nariai turėtų gebėti patys priimti pagrįstus, objektyvius ir nepriklausomus sprendimus ir susidaryti nuomonę (t. y. veikti savarankiškai¹⁷). Interesų konfliktai gali turėti poveikio savarankiškumui.

Prižiūrimas subjektas turėtų turėti interesų konfliktų¹⁸ – įvykusių, galimų (t. y. pagrįstai numatomų) ar numanomų (t. y. visuomenės požiūriu) – nustatymo, atskleidimo, vertinimo, mažinimo, valdymo ir prevencijos politiką. Laikoma, kad interesų konfliktas egzistuoja, jeigu patenkinus nario interesus gali būti pažeisti prižiūrimo subjekto interesai.

Tai, kad paskirtasis asmuo yra įsivėlęs į interesų konfliktą, nebūtinai reiškia, kad jis turi būti laikomas netinkamu. Tokiu jis laikomas tik tuo atveju, jeigu interesų konfliktas kelia didelę riziką ir jeigu, taikant prižiūrimo subjekto rašytinę politiką, interesų konflikto neįmanoma išvengti, tinkamai sumažinti arba suvaldyti.

Interesų konfliktų įvertinimas

Pagal bendras ESMA ir EBI gaires dėl tinkamumo, prižiūrimas subjektas ir paskirtasis asmuo turėtų pranešti kompetentingai institucijai apie visus įvykčius, galimus ar numanomus interesų konfliktus. Prižiūrimas subjektas įvertina interesų konflikto keliamos rizikos reikšmingumą. Jeigu interesų konfliktas yra laikomas reikšmingu, prižiūrimas subjektas privalo imtis tinkamų priemonių, o tiksliau:

- nuodugniai įvertinti susidariusią padėtį;
- nuspręsti, kokių konflikto padedančių išvengti / konfliktą mažinančių priemonių imsis, pirmiausia pagal savo interesų konfliktų vidaus politiką, jeigu nacionalinėje teisėje nenustatyta, kokių konkrečių priemonių turi būti imamosi.

Vadovaujantis bendromis ESMA ir EBI gairėmis dėl tinkamumo, prižiūrimas subjektas kompetentingai institucijai turėtų pateikti interesų konfliktų deklaraciją su paaiškinimu, kaip interesų konflikto stengiamasi išvengti, jį sumažinti arba suvaldyti.

Remdamasi šia informacija, kompetentinga institucija įvertina interesų konflikto reikšmingumą ir priemonių, kurių ėmėsi prižiūrimas subjektas, tinkamumą. Jeigu dėl konkretaus paskirtojo asmens vis dar lieka abejonių, kurios gali būti pašalintos, jeigu prižiūrimas subjektas imtųsi tinkamų veiksmų, galima nustatyti tam tikrų vykdytinų sąlygų. Sąlygos gali būti tokios:

¹⁷ KRD IV 91 straipsnio 8 dalis.

¹⁸ KRD IV 88 straipsnio 1 dalis.

- draudimas dalyvauti bet kokiame su atskleistu interesu susijusiame susitikime arba sprendimų priėmime;
- atsistatydinimas iš tam tikrų pareigų;
- speciali prižiūrimo subjekto vykdytina stebėseną;
- kompetentingos institucijos informavimas apie konkrečią padėtį;
- reikalavimas paskirtajam asmeniui daryti veiklos pertrauką;
- prižiūrimo subjekto prievolė paskelbti apie interesų konfliktą;
- „sąžiningos konkurencijos“ principo taikymas;
- visų valdymo organo narių sutikimas, kad esama padėtis gali būti ir nekeičiama.

Jeigu prižiūrimo subjekto pritaikytos priemonės arba nustatyta sąlyga yra nepakankamos, kad būtų tinkamai sumažinta interesų konflikto keliami rizika, paskirtasis asmuo negali būti laikomas tinkamu.

Toliau lentelėje pateikiama situacijų, kai laikoma, kad yra kilęs reikšmingas interesų konfliktas, pavyzdžių. Šis sąrašas nedaro poveikio nacionalinės teisės reikalavimams. Kiekviena iš šių situacijų išsamiai nagrinėjama atskirai ir atsižvelgiama į prižiūrimo subjekto pateiktą informaciją apie konflikto reikšmingumą ar nereikšmingumą. Situacijų sąrašas nėra baigtinis. Tai reiškia, kad ECB gali nustatyti reikšmingą interesų konfliktą ir kitais, lentelėje nenurodytais, atvejais.

1 lentelė

Galimi reikšmingi interesų konfliktai

Konflikto tipas	Laikotarpis	Ryšių tipas ir, kai tinka, kiekybinis kriterijus
Asmeninis	Šiuo metu	Paskirtasis asmuo: artimais asmeniniais ryšiais ¹ susijęs su prižiūrimo subjekto arba jo patronuojančiosios įmonės ar jo patronuojamųjų įmonių valdymo organo nariais, pagrindines funkcijas vykdančiais asmenimis ar kvalifikuotuosius akcijų paketus valdančiais akcininkais; dalyvauja teisiniame procese prieš prižiūrimą subjektą arba jo patronuojančiąją įmonę ar jo patronuojamąsias įmones; asmeniškai arba per įmonę vykdo didelės apimties verslą su prižiūrimu subjektu, jo patronuojančiąja įmone arba jo patronuojamosiomis įmonėmis.
Darbinis	Šiuo metu arba per pastaruosius 5 metus	Paskirtasis asmuo arba asmuo, su kuriuo jis susijęs artimais asmeniniais ryšiais, tuo pačiu metu eina vieno iš aukščiausio arba aukštesniojo rango vadovo pareigas prižiūrimame subjekte, kurioje nors su juo konkuruojančioje įmonėje, jo patronuojančiojoje įmonėje arba jo patronuojamosiose įmonėse; turi svarbių komercinių ryšių su prižiūrimu subjektu, kuria nors su juo konkuruojančia įmone, jo patronuojančiąja įmone arba jo patronuojamosiomis įmonėmis. Komercinių interesų svarba priklauso nuo to, kokia jų (finansinė) vertė paskirtojo asmens ar asmens, su kuriuo jis susijęs artimais asmeniniais ryšiais, verslui.
Finansinis	Šiuo metu	Paskirtasis asmuo arba asmuo, su kuriuo jis susijęs artimais asmeniniais ryšiais, turi svarbių finansinių interesų ar finansinių įsipareigojimų : prižiūrimame subjekte; jo patronuojančiojoje įmonėje arba jo patronuojamosiose įmonėse; įmonėje, kuri yra prižiūrimo subjekto klientas; įmonėje, kuri yra prižiūrimo subjekto konkurentas. Finansinių interesų / įsipareigojimų pavyzdžiai – turimos akcijos, kitos investicijos ir paskolos. Svarba priklauso nuo to, kokia šių interesų ar įsipareigojimų (finansinė) vertė paskirtojo asmens finansiniams ištekliams. Paprastai šie įsipareigojimai ar interesai laikomi nereikšmingais: visos nelengvatinės (t. y. pagal atitinkamam bankui įprastas rinkos sąlygas) užtikrintos asmeninės veiksnios paskolos (pvz., asmeninės būsto paskolos); visos kitos nelengvatinės, veiksnios, užtikrintos paskolos iki 200 000 eurų; turimos akcijos, kurių vertė neviršija 1 % ($\leq 1\%$), arba kitokios tokios pačios vertės investicijos.
Politinis	Šiuo metu arba per pastaruosius 2 metus	Paskirtasis asmuo arba asmuo, su kuriuo jis susijęs artimais asmeniniais ryšiais, eina didelės politinės įtakos pareigas. „Didelės įtakos“ pareigos – bet kurio lygmens pareigos: vietos politiko (pvz., mero), regioninio arba nacionalinio lygmens politiko (pvz., ministro), valstybės tarnautojo (pvz., vyriausybės) arba valstybės atstovo. Interesų konfliktas reikšmingas tada, kai konkrečios teisės ir pareigos, kurias narys turi eidamas politines pareigas, gali trukdyti jam veikti prižiūrimo subjekto labui.

¹ Asmenys, su kuriais paskirtąjį asmenį sieja artimi asmeniniai ryšiai, tai – sutuoktinis, registruotas partneris, sugyventinis, vaikai, tėvai ir visi kiti kartu gyvenantys artimieji.

Pirmiau minėtos sąlygos iš akcininkų atstovų neatima galimybės būti valdymo organo nariais. Tačiau jeigu reikšmingi interesų konfliktai vis dėlto kyla, prižiūrimas subjektas turi juos tinkamai spręsti.

Jeigu nacionalinėje materialinėje teisėje tam tikriems valdymo organo nariams („nepriklausomiems direktoriams“) nustatyta kitokių specifinių formalaus nepriklausomumo kriterijų, jie taip pat turi būti įvertinti.

4.4 Galimybė skirti pakankamai laiko

Kiekybiniai ir kokybiniai reikalavimai

Visi valdymo organo nariai turi galėti skirti pakankamai laiko savo funkcijoms įstaigoje atlikti¹⁹. Kiek laiko direktoriaus pareigas einantis asmuo gali skirti savo funkcijoms atlikti, gali priklausyti nuo keleto veiksnių, pavyzdžiui: kiek iš viso direktoriaus pareigų paskirtasis asmuo eina; įstaigų, kuriose jis taip pat eina direktoriaus pareigas, dydis, padėtis, veiklos apimtis ir sudėtingumas; vieta ar šalis, kurioje tokios įstaigos įsikūrusios; kiti darbiniai ar asmeniniai įsipareigojimai ir aplinkybės (pvz., paskirtasis asmuo dalyvauja teismo byloje). Įvertinama ne tik tai, kiek direktoriaus pareigų asmuo eina (kiekybinis vertinimas), bet ir kokybiniai aspektai.

Kiekybinis galimybės skirti pakankamai laiko įvertinimas

Jeigu paskirtasis asmuo eina ne vienas direktoriaus pareigas, jam gali būti sunku joms skirti pakankamai laiko, todėl KRD IV ribojamas direktoriaus pareigų, kurias valdymo narys vienu metu gali eiti įstaigoje, laikomoje svarbia dėl jos dydžio, vidaus organizacinės struktūros, veiklos pobūdžio, apimties ir sudėtingumo, skaičius²⁰. Pagal KRD IV vienas svarbios įstaigos valdymo organo narys vienu metu gali eiti ne daugiau kaip vienas vykdomojo direktoriaus ir dvejus nevykdomojo direktoriaus pareigas arba ketverias nevykdomojo direktoriaus pareigas. Tačiau ši taisyklė turi dvi išlygas.

1. Direktoriaus pareigos organizacijose, kurių pagrindiniai tikslai nėra komerciniai, neįskaičiuojamos. Tačiau tokios pareigos gali turėti poveikio bendram laikui, kurį asmuo gali skirti visoms savo pareigoms, todėl pareigas tokių organizacijų valdymo organuose reikia deklaruoti pranešime dėl kompetencijos ir tinkamumo.
2. Kai kurios direktoriaus pareigos skaičiuojamos kaip viena („privilegiuotasis skaičiavimas“):
 - (a) direktoriaus pareigos tai pačiai grupei priklausančiose įstaigose;
 - (b) direktoriaus pareigos tai pačiai institucinei užtikrinimo sistemai²¹ priklausančiose įstaigose;
 - (c) direktoriaus pareigos įmonėse, kuriose įstaiga valdo kvalifikuotąjį akcijų paketą²².

¹⁹ KRD IV 91 straipsnio 2 dalis.

²⁰ KRD IV 91 straipsnio 3 dalis.

²¹ Institucinė užtikrinimo sistema apibrėžta Kapitalo reikalavimų reglamente (KRR). Ji reiškia pagal sutartį arba įstatuose nustatytą bankų grupės susitarimą saugoti sistemai priklausančias įstaigas ir visų pirma užtikrinti jų likvidumą ir mokumą.

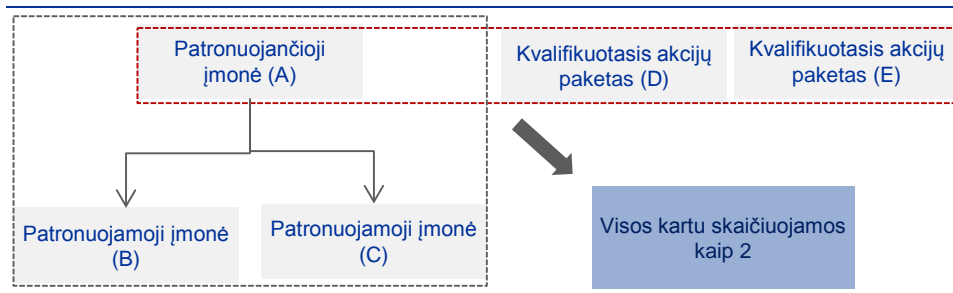
Pagal KRD IV 91 straipsnio 5 dalį **organizacijomis, kurių pagrindiniai tikslai nėra komerciniai**, laikomos: i) pelno nesiekiančios sporto arba kultūros įstaigų asociacijos; ii) labdaros organizacijos; iii) bažnyčios; iv) prekybos rūmai / profesinės sąjungos / profesinių sąjungų asociacijos; v) organizacijos, kurių vienintelė paskirtis – valdyti valdymo organo narių asmeninius ekonominius interesus ir kurių veiklai valdymo organo nariai neturi kasdien vadovauti, ir vi) organizacijos, kurios pagal nacionalinės teisės nuostatas yra laikomos vykdančiomis daugiausia nekomercinę veiklą. Organizacijomis, kurių pagrindiniai tikslai nėra komerciniai, gali būti laikomos ir kitos organizacijos, tačiau kompetentinga institucija turi įvertinti organizacijos pobūdį ir jos vykdomos nekomercinės veiklos apimtį.

Direktoriaus pareigų skaičiavimas: ECB pareigas skaičiuoja atsižvelgdamas į konsoliduotą padėtį (pagal apskaitoje taikomą konsolidavimo lygį).

Jeigu vienas paskirtasis asmuo eina direktoriaus pareigas visose įmonėse nuo A iki E (žr. pavyzdį paveiksle), laikoma, kad jis eina dvejas pareigas (paskirtojo asmens einamos direktoriaus pareigos A, B ir C įmonėse skaičiuojamos kaip vienos pareigos; D ir E įmonėse einamos direktoriaus pareigos taip pat skaičiuojamos kaip vienos direktoriaus pareigos, nes grupės kvalifikuotieji akcijų paketai taip pat skaičiuojami kaip vienas paketas).

1 pav.

Direktoriaus pareigų skaičiavimas

Šaltinis: ECB.

Jeigu paskirtasis asmuo neina direktoriaus pareigų A įmonėje, pirmiau minėtas privilegijuotasis kvalifikuotųjų akcijų paketų skaičiavimas vis tiek taikomas. Pavyzdžiui (žr. 2 pav.), direktoriaus pareigos B, D ir E įmonėse bus skaičiuojamos kaip dvejios pareigos, nes vienos direktoriaus pareigos B įmonėje (priklausančioje grupei) ir kaip vienos direktoriaus pareigos skaičiuojamos direktoriaus pareigos tos pačios grupės D ir E įmonėse (kvalifikuotieji akcijų paketai) kartu skaičiuojamos kaip dvejios pareigos.

²² KRD IV 91 straipsnio 4 ir 5 dalys.

2 pav.

Direktorius pareigų skaičiavimas

Šaltinis: ECB.

Jeigu paskirtasis asmuo vienai grupei priklausančiose įmonėse eina ir vykdomojo, ir nevykdomojo direktoriaus pareigas, vykdomosios pareigos laikomos svarbesnėmis už nevykdomąsias, todėl laikoma, kad paskirtasis asmuo eina vykdomojo direktoriaus pareigas.

Skaičiuojant pareigas atsižvelgiama į visas direktoriaus pareigas visose įmonėse nepriklausomai nuo to, ar už jas mokamas atlyginimas, ar ne.

Be to, KRD IV numatyta, kad kompetentingos institucijos gali leisti valdymo organo nariams eiti vienas papildomas nevykdomojo direktoriaus pareigas²³.

Kokybinis galimybės skirti pakankamai laiko įvertinimas

Be kiekybinių direktoriaus pareigų skaičiui taikomų apribojimų, tai, kiek laiko direktoriaus pareigas einantis asmuo gali skirti savo funkcijoms atlikti, priklauso ir nuo kokybinių veiksnių, pavyzdžiui: i) įstaigų, kuriose jis eina direktoriaus pareigas, dydžio ir padėties, jų veiklos apimtys bei sudėtingumo; ii) vietos ar šalies, kurioje tokios įstaigos įsikūrusios; iii) kitų darbinių ar asmeninių įsipareigojimų ir aplinkybių (pvz., paskirtasis asmuo dalyvauja teismo byloje); iv) pareigoms eiti reikiamos kelionės trukmės; v) valdymo organo suplanuotų posėdžių skaičiaus; vi) būtinam įvadiniam ir vėlesniam mokymui reikalingo laiko; vii) nario konkrečių pareigų ir užduočių pobūdžio (pvz., jeigu einamos konkrečios vykdomojo direktoriaus ar pirmininko arba komiteto nario pareigos). Vertindamas, ar paskirtasis asmuo galės skirti pakankamai laiko savo funkcijoms atlikti, prižiūrimas subjektas turėtų įvertinti ne tik poreikį skirti laiko nuolatiniam mokymuisi ir kvalifikacijos kėlimui, bet ir nenumatytoms aplinkybėms²⁴.

²³ KRD IV 91 straipsnio 6 dalis.

²⁴ Nenumatytos aplinkybės – tai ne tik su įstaiga susijusios kritinės situacijos, bet ir kitos nenumatytos aplinkybės, galinčios turėti poveikio galimybei skirti pakankamai laiko (pvz., teismo bylos).

Informacija, kurią privalo pateikti prižiūrimas subjektas

Pagal bendras ESMA ir EBI gaires dėl tinkamumo, turėtų būti pateikiami visi svarbūs ir būtini duomenys, kuriais įrodoma, kad asmuo turi pakankamai laiko įgaliojimams vykdyti. Šiuo atžvilgiu ECB laikosi nuomonės, kad, pagal bendras ESMA ir EBI gaires dėl tinkamumo, prižiūrimas subjektas turėtų pateikti bent šią tinkamumui įvertinti reikalingą informaciją (priklausomai nuo konkrečių aplinkybių ir atsižvelgiant į proporcingumo principą):

- kiek laiko paskirtasis asmuo turėtų skirti atitinkamoms pareigoms eiti;
- išsamų sąrašą paskirtojo asmens einamų pareigų ir kiek laiko kiekvienoms pareigoms turėtų būti skiriama;
- paskirtojo asmens deklaraciją, kad jis gali skirti pakankamai laiko visoms prižiūrimo subjekto patvirtintoms jo pareigoms.
- ar paskirtasis asmuo dirba visu etatu ir kiek valandų ar dienų skiria kiekvienoms pareigoms;
- ar kurioms nors einamoms pareigoms yra priskirtos kokios nors papildomos funkcijos, pavyzdžiui, dalyvauti komitetų veikloje (pvz., būti audito, rizikos, atlygio ir (arba) skyrimo komiteto pirmininku);
- ar dėl prižiūrimo subjekto pobūdžio, tipo ar dydžio (pvz., jeigu bendrovė yra reguliuojama, biržinė, t. t.) pareigų vykdymui reikia skirti daugiau laiko;
- patvirtinimas, kad numatyta laiko nuolatiniams mokymuisi, kvalifikacijos kėlimui ir rezervas suintensyvėjusios veiklos laikotarpiams (pvz., vykstant įstaigos restruktūrizavimui arba perkėlimui į kitą vietą, įsigijimui, susijungimui, perėmimui ar krizei arba iškilus rimtiems sunkumams dėl vienos ar kelių įstaigos veiklų);
- jeigu pareigos neįskaičiuojamos, nes organizacijų, kuriose jos einamos, pagrindiniai tikslai nėra komerciniai, – organizacijų tikslų aprašymas, nebent jie būtų aiškūs iš viešai skelbiamos informacijos;
- jeigu paskirtasis asmuo eina daug direktoriaus pareigų, kurios neįskaičiuojamos, (pvz., yra daugelio patronuojamųjų įmonių valdybos organų narys) – paaiškinimas, kaip dėl skirtingose įmonėse einamų pareigų sinergijos sutrumpės joms eiti reikalingas laikas;
- ar paskirtasis asmuo jau turi patirties toje įstaigoje ar kitur, dėl kurios jis geriau susipažinęs su jam pavestomis pareigomis, todėl galės jas vykdyti našiau.

Iš esmės tais atvejais, kai i) paskirtasis asmuo vienu metu eina vienas vykdomojo direktoriaus ir dvejais nevykdomo direktoriaus pareigas arba vienu metu eina ketverias nevykdomojo direktoriaus pareigas, netaikant privilegijuotojo skaičiavimo, ir

ii) paskirtasis asmuo nevykdo kokių nors ypatingų funkcijų (pvz., nėra komiteto pirmininkas) ir galimybės skirti pakankamai laiko deklaracija nekelia jokių abejonių, papildomos informacijos pateikti nebūtina.

Kitais atvejais prižiūrimas subjektas turi pateikti išsamesnį paskirtojo asmens galimybės skirti pakankamai laiko vertinimą.

4.5 Kolektyvinis tinkamumas

Įsivertinimas ir nuolatinė valdymo priežiūra

Pirmiausia pats prižiūrimas subjektas privalo nustatyti kolektyvinio tinkamumo spragas. Tam jis pats įvertina savo valdymo organą, pavyzdžiui, pildydamas tinkamumo matricą. Apie nustatytas spragas prižiūrimas subjektas praneša savo jungtinei priežiūros grupei (JPG) ir su ja jas aptaria, nes valdymo organo kolektyvinio tinkamumo priežiūra yra viena iš nuolatinės valdymo priežiūros dalių. Kaip paskirtasis asmuo prisidės prie kolektyvinio tinkamumo, yra vienas iš kriterijų, vertinamų per pirminį paskirtojo asmens kompetencijos ir tinkamumo vertinimą pagal KRD IV 91 straipsnį. JPG vykdoma nuolatinė priežiūra turi poveikio šioms vertinimams.

Pagrindimas skyrimo metu

Pagal bendras ESMA ir EBI gaires dėl tinkamumo, vertinimui atlikti iš prižiūrimo subjekto būtina gauti šią informaciją:

- valdymo organo, kurio nariu asmuo skiriamas, sudėties aprašymą, įskaitant valdymo organo narių vardų ir pavardžių sąrašą bei trumpą jų pareigų ir funkcijų aprašymą;
- **trumpą motyvuotą pareiškimą**²⁵, kaip paskirtasis asmuo prisidės prie kolektyvinio tinkamumo²⁶;
- periodinio įsivertinimo rezultatų aprašą, jeigu jį pateikti prašo JPG, prieš tai nustačiusi kolektyvinio tinkamumo spragų ir norinti šį klausimą aptarti.

²⁵ Jeigu įstaiga pagal KRD IV laikoma svarbia, šis pareiškimas turi būti parengtas kartu su skyrimo komitetu; pastarasis šio pareiškimo rengime dalyvauja vykdydamas KRD IV 88 straipsnio 2 dalies c punkte nustatytą funkciją.

²⁶ Pareiškimas rengiamas dėl valdymo funkcijų vykdančių valdymo organo narių kolektyvinio tinkamumo arba dėl priežiūros funkcijų vykdančių valdymo organo narių kolektyvinio tinkamumo. Jeigu paskirtajį asmenį siūloma skirti ir kurio nors valdymo organo specializuoto komiteto nariu, pareiškime reikia tai nurodyti.

Motyvuotą pareiškimą turėtų sudaryti dvi dalys: pirma, *status quo* analizė su naujausiomis įsivertinimo išvadomis, antra, aprašymas, kokį poveikį paskirtasis asmuo padarys šiam *status quo*, pavyzdžiui, kaip jis prisidės prie *status quo* ir (arba) jį pagerins, ir (arba) kaip *status quo* bus naudingas pačiam paskirtajam asmeniui tam tikrų sričių žiniomis, įgūdžiais ar patirtimi.

5 Pokalbiai

5.1 Tikslas

Pokalbiai yra vienas iš būdų surinkti informaciją apie paskirtąjį asmenį ir ją papildyti prižiūrėjo subjekto arba paskirtojo asmens pateiktą rašytinę informaciją ar bet kokią kitą iš bet kokių kitų šaltinių gautą informaciją apie paskirtąjį asmenį. Pokalbiai suteikia galimybę paklausinti paskirtąjį asmenį apie jo praktinę patirtį²⁷ arba patikrinti, ar jis pakankamai gerai susipažinęs su prižiūrimu subjektu ir padėti atitinkamoje rinkoje. Per pokalbius galima labiau pasidomėti įvairiais konkrečiais aspektais ir patikrinti faktus, siekiant įsitikinti paskirtojo asmens dorumu ir kompetencija bei tinkamumu.

Be to, pokalbis yra galimybė kompetentingai institucijai susitikti su paskirtuoju asmeniu ir išdėstyti jam savo lūkesčius dėl paskirtojo asmens, prižiūrimo subjekto ir priežiūros institucijos sąveikos.

5.2 Apimtis ir tipai

Pokalbio tikslas – **papildyti ir (arba) patikrinti** i) paskirtojo asmens ir (arba) prižiūrimo subjekto pateiktuose dokumentuose išdėstytą informaciją arba ii) kitais būdais kompetentingos institucijos gautą informaciją. Todėl pokalbiai yra viena iš priemonių, naudojamų kompetencijos ir tinkamumo vertinimo informacijos rinkimo etape tam tikriems faktams nustatyti.

Galimybė surengti kompetencijos ir tinkamumo vertinimo pokalbį ECB naudojasi vadovaudamasis proporcingumo principu ir atsižvelgdamas į rizikos laipsnį.

Pokalbis rengiamas, kai į pareigas skiriamas **naujas** savarankiško, jokiai grupei nepriklausančio banko arba pagrindinio bankų grupės banko generalinis direktorius (arba analogiška pareigybė) arba pirmininkas, nes šios pareigos susijusios su didžiausia rizika. Jeigu pagrindinis grupės bankas yra kontroliuojančioji (holdingo) įmonė, pokalbis rengiamas, kai asmuo skiriamas į minėtas pareigas didžiausiame grupei priklausančiame banke. Kooperatyvų atveju pagrindine įstaiga laikoma centrinė įmonė arba centrinė įmonių asociacija. Tinkamai pagrįstais atvejais ECB gali nuspręsti, kad pokalbis nebūtinai, pavyzdžiui, kai į generalinio direktoriaus pareigas paskirtas asmuo jau yra valdymo organo narys arba su juo pokalbis jau vyko ir tai buvo neseniai.

Visais kitais atvejais pokalbis gali būti rengiamas kaip pagalbinė priemonė kompetencijos ir tinkamumo vertinimui atlikti (pvz., kai kyla konkrečių klausimų dėl paskirtojo asmens kompetencijos ir tinkamumo / dorumo).

²⁷ Žr. 4.1 dalį.

Informacijos rinkimo pokalbis skirtas visiems tinkamumo aspektams aptarti. Jeigu po šio pokalbio lieka neišsiaiškintų klausimų, gali būti rengiamas **antras, specialusis, pokalbis** likusiems klausimams aptarti. ECB gali nuspręsti paskirtąjį asmenį kviesti tik į šį specialųjį pokalbį, pavyzdžiui, kai iš pateiktos rašytinės informacijos kyla konkrečių klausimų dėl paskirtojo asmens kompetencijos ir tinkamumo.

5.3 Pokalbio procesas

Paskirtajam asmeniui ir prižiūrimam subjektui pakankamai iš anksto raštu pranešama, kada ir kur atvykti į pokalbį.

Jeigu rengiamas specialusis pokalbis siekiant išsiaiškinti kokį nors konkretų dėl paskirtojo asmens kompetencijos ar tinkamumo iškilusį klausimą, paskirtajam asmeniui ir prižiūrimam subjektui iš anksto pranešama, kokiais klausimais bus kalbama.

Paprastai pokalbio komisija sudaroma iš ne mažiau kaip dviejų ir ne daugiau kaip trijų asmenų. Komisijos nariai arba bent jau jos pirmininkas turi būti pakankamai aukšto rango. Nė vienas komisijos narys negali turėti faktinio ar numanomo interesų konflikto ar būti šališkas į pokalbį pakviesto paskirtojo asmens atžvilgiu.

ECB su paskirtuoju asmeniu suderina, kokia kalba vyks pokalbis. Jeigu prižiūrimas subjektas yra sutikęs, kad visa jo oficiali komunikacija su ECB vyktų anglų kalba, pokalbis vyksta anglų kalba, nebent pats paskirtasis asmuo pasirinktų kitą kalbą.

6 Vertinimo procesas

Pagrindas pradėti vertinimą

Kompetencijos ir tinkamumo vertinimas gali būti pradėtas, kai:

- paskiriamas naujas valdymo organo narys, pasikeičia esamo nario funkcija ar pratęsiama esamo nario kadencija²⁸;
- iškyla naujų faktų ar klausimų²⁹ arba
- vykdoma banko veiklos leidimo³⁰ arba kvalifikuotųjų akcijų paketų įsigijimo³¹ patvirtinimo procedūra.

1 pav.

Procese dalyvaujantys BPM priklausantys suinteresuotieji subjektai

6.1 Nacionalinės kompetentingos institucijos – pirmasis informacijos gavėjas

Kredito įstaigos (arba, išskirtiniais atvejais, pats paskirtasis asmuo) apie naujus skiriamus ar paskirtus valdymo organų narius praneša NKI, tam naudojamos specialios nacionalines formas³² (jeigu nustatytos). Tada NKI apie tai informuoja ECB. NKI kartu su ECB surenka visą reikalingą informaciją, atlieka vertinimą ir pateikia išsamų pasiūlymą dėl sprendimo.

6.2 ECB – sprendimus priimanti institucija

ECB priima sprendimus tik dėl svarbiose kredito įstaigose skiriamų valdymo organų narių, išskyrus atvejus, kai nariai skiriami vykdant banko veiklos leidimo suteikimo ar

²⁸ BPM pagrindų reglamento 93 straipsnis.

²⁹ BPM pagrindų reglamento 94 straipsnis.

³⁰ BPM pagrindų reglamento 78 straipsnis.

³¹ BPM pagrindų reglamento 86 straipsnis.

³² Žr. 7 išnašą.

kvalifikuotųjų akcijų paketų įsigijimo tvirtinimo procedūras (abi procedūros yra bendros ir svarbioms, ir mažiau svarbioms įstaigoms).

Europos Centriniam Banke kompetencijos ir tinkamumo priežiūrą kartu vykdo Priežiūros valdybos sekretoriato generalinio direktorato Leidimų skyrius³³, JPG ir už kompetencijos ir tinkamumo vertinimą atsakingi NKI horizontalieji skyriai (jeigu tokie įkurti).

6.3 Nauji nariai

Standartinė procedūra

Paprastai BPM vidaus procesas, vykdomas, kai į valdymo organus paskiriama naujų narių, prasideda tuo, kad prižiūrimas subjektas, vadovaudamasis nacionalinės teisės reikalavimais, praneša savo NKI apie (skiriamą) naują valdymo organo narį. Šią informaciją prižiūrimas subjektas pateikia pagal NKI nustatytus šablonus ir formas. Tada NKI apie tai praneša ECB ir informuoja jį, per kiek laiko pagal nacionalinės teisės reikalavimus turi būti priimtas sprendimas. NKI ir ECB surenka visus reikalingus dokumentus ir kartu atlieka vertinimą:

- vadovaudamiesi nacionalinės teisės aktuose nustatytais esminiais kriterijais;
- laikydamiesi Sąjungos teisės aktuose nustatytų reikalavimų ir
- užtikrindami nuoseklumą su kitais kompetencijos ir tinkamumo vertinimais.

Vertinimą sudaro: gautų dokumentų nagrinėjimas; patikrinimas vietos registruose; patikrinimas EBI administracinių sankcijų duomenų bazėje; kreipimasis į kitas nacionalinės valdžios institucijas, t. y. finansų sektoriaus reguliavimo instituciją, jeigu yra, ir šalies bei užsienio institucijas, atsakingas už kitų finansų sektoriaus subjektų, kuriuose paskirtasis asmuo dirba ar yra dirbęs arba kurio valdymo organo nariu yra buvęs, priežiūrą. NKI ir ECB prireikus gali paprašyti pateikti daugiau informacijos raštu arba per pokalbį.

ECB, padedamas NKI, parengia sprendimą. Daugumos mažesnių subjektų, kurių tiesioginę priežiūrą vykdo ECB, atžvilgiu, taip pat kai įvyksta valdymo organo pokyčių ar pratęsiamas nario kadencija, taikomas proporcingumo principas. Tačiau visais atvejais vertinama, ar tenkinami visi kompetencijos ir tinkamumo kriterijai.

³³ Leidimų skyrius rūpinasi, kad BPM politika, praktika ir procesai būtų taikomi teisingai ir kad būtų laikomasi atitinkamų teisės aktų reikalavimų, taip pat užtikrina ECB sprendimų dėl kompetencijos ir tinkamumo nuoseklumą.

6.4 Nario kadencijos pratęsimo, funkcijų pasikeitimo ir atsistatydinimo atvejai

Nario kadencijos pratęsimas ir funkcijų pasikeitimas gali turėti poveikio valdymo organui, todėl gali reikėti atlikti naują kompetencijos ir tinkamumo vertinimą, jei tai privaloma pagal nacionalinę teisę ir joje nustatyta tvarka.

Kai pratęsiama nario kadencija, jis laikomas tinkamu eiti pareigas, jeigu nuo ankstesnio vertinimo neiškilo kokių nors naujų faktų (jeigu naujų faktų iškilo, žr. 6.5 dalį). Išsamus pakartotinis atitikties visiems penkiems kompetencijos ir tinkamumo kriterijams vertinimas atliekamas tik tuo atveju, jeigu tai privaloma pagal nacionalinę teisę.

Laikoma, kad pasikeitė funkcijos, kai:

- nevykdomąjį direktorių siūloma skirti vykdomuoju ir atvirkščiai;
- esamą valdymo organo narį siūloma skirti į pirmininko, kurio nors iš specializuotų valdymo organo komitetų pirmininko arba generalinio direktoriaus pareigas.

Kai keičiasi funkcijos, vertinimas daugiausia sutelkiamas į asmens patirtį, nes būtent šis kriterijus šiuo atveju aktualiausias. Tačiau aktualūs gali būti ir kiti kriterijai, pavyzdžiui, galimybė skirti pakankamai laiko, interesų konfliktai³⁴ ir kolektyvinis tinkamumas, todėl ir jie turi būti įvertinti.

Prižiūrimas subjektas apie pokytį praneša NKI, o sprendimą priima ECB. Jeigu pagal nacionalinės teisės reikalavimus sprendimas nebūtinas, prižiūrimas subjektas tiesiog praneša apie pokytį NKI.

Kai pasikeičia nario funkcijos, gali būti reikalaujama, kad prižiūrimas subjektas pateiktų papildomos informacijos. Pavyzdžiui, jeigu nevykdomasis direktorius skiriamas į vykdomojo direktoriaus pareigas, privaloma įrodyti, jog jis turi reikalingos patirties ir gali skirti pakankamai laiko pareigoms eiti.

Nario atsistatydinimas taip pat laikomas valdymo organo pokyčiu, tačiau šiuo atveju sprendimo priimti nereikia. Tačiau nariui atsistatydinus gali sumažėti valdymo organo kolektyvinis tinkamumas. Su atsistatydinančiu nariu gali būti surengtas atsisveikinimo pokalbis, siekiant geriau suprasti, kokiomis aplinkybėmis jis palieka valdymo organą, nes tokia informacija gali būti naudinga vykdant nuolatinę įstaigos priežiūrą.

³⁴ Visų pirma, kai paskirtasis asmuo eina pareigas ir kitose tai pačiai grupei priklausančiose įstaigose. Pavyzdžiui, jeigu asmuo skiriamas į nevykdomojo direktoriaus pareigas patrunuojančiojoje įmonėje, bet tuo pat metu toliau eina kurios nors patrunuojamosios įmonės vykdomojo direktoriaus pareigas, gali kilti naujas interesų konfliktas.

6.5 Nauji faktai

Nauji faktai ECB ir NKI gali paaiškėti įvairiais būdais. Pagal BPM pagrindų reglamento 94 straipsnio 1 dalį, prižiūrimi subjektai privalo savo NKI pranešti apie visus naujus faktus ar „apie bet kokį kitą dalyką“ (toliau – nauji faktai), kurie galėtų turėti įtakos pirminiam kompetencijos ir tinkamumo įvertinimui, nedelsiant, kai tik tokius faktus ar dalykus sužino. Tačiau ir pati NKI arba ECB gali sužinoti naujų faktų, galinčių turėti įtakos pirminiam paskirtojo asmens tinkamumo įvertinimui (pvz., gauti pranešimą apie padarytą pažeidimą, sužinoti iš informacijos, gautos per patikrinimą vietoje, perskaityti spaudoje).

Kiekvieną konkretų atvejį įvertinę atskirai, ECB ir NKI gali priimti sprendimą inicijuoti pakartotinį vertinimą, jeigu sužinotas faktas turi reikšmingo poveikio bet kuriam iš KRD IV nustatytų vertinimo kriterijų³⁵. Jeigu pakartotinis vertinimas inicijuojamas, jis sutelkiamas daugiausiai į tuos kriterijus, kuriems nauji faktai turi įtakos. Jeigu pakartotinis vertinimas atliekamas, taikomas tinkamo proceso principas (žr. 3 skyrių) ir vykdomas 7 skyriuje aprašytas sprendimų priėmimo procesas.

6.6 Banko veiklos leidimo suteikimo arba kvalifikuotųjų akcijų paketų įsigijimo patvirtinimo procedūros

Kai kredito įstaigai suteikiamas veiklos leidimas, kompetencijos ir tinkamumo vertinimas atliekamas kaip šio leidimo suteikimo procedūros dalis.

Kai vykdoma kvalifikuotųjų akcijų paketų įsigijimo patvirtinimo procedūra ir tokį paketą įsigijęs pirkėjas ketina skirti naują valdymo organo narį, kompetencijos ir tinkamumo vertinimas atliekamas kaip šios kvalifikuotųjų akcijų paketų įsigijimo patvirtinimo procedūros dalis.

³⁵ BPM pagrindų reglamento 94 straipsnio 2 dalis.

7 Sprendimas

Po kiekvieno kompetencijos ir tinkamumo vertinimo ECB priima oficialų sprendimą per nacionalinės teisės aktuose nustatytą terminą, jeigu jis nustatytas.

7.1 Sprendimų tipai

Paskirtasis asmuo laikomas arba kompetentingu ir tinkamu, arba ne. Tačiau ECB turi teisę, net ir priimdamas teigiamą sprendimą, jame pateikti rekomendacijų ir nustatyti sąlygų ar įpareigojimų. Jeigu šiomis priemonėmis neįmanoma tinkamai pašalinti trūkumų, turi būti priimtas neigiamas sprendimas.

Teigiamuose ir neigiamuose sprendimuose gali būti nurodomi su tuo susiję nuolatinės priežiūros darbai.

Priimant sprendimą, kuris galėtų turėti neigiamo poveikio paskirtojo asmens ar prižiūrimo subjekto teisėms³⁶, turi būti laikomasi keleto pagrindinių principų ir teisių:

- ECB savo sprendimus grindžia tik tais prieštaravimais, dėl kurių atitinkami asmenys (šalys) gali pareikšti pastabų³⁷;
- ECB atsižvelgia į visas reikšmingas aplinkybes³⁸ ir, jeigu mano esant būtina, gali išklausti liudytojų bei ekspertų ir reikalauti pateikti įrodymų³⁹;
- šalis turi teisę būti išklaudyta⁴⁰;
- šalis turi bendro pobūdžio teises: teisę turėti savo teisinį atstovą⁴¹; teisę susipažinti su ECB turima jos byla⁴²; teisę susipažinti su sprendimą pagrindžiančiais motyvais⁴³.

7.2 Teigiami sprendimai

Kaip minėta pirmiau, teigiamame sprendime ECB gali pateikti rekomendacijų ir nustatyti sąlygų ar įpareigojimų.

³⁶ Pavyzdžiui, kai sprendimas neigiamas arba kai teigiamu sprendimu nustatoma papildomų reikalavimų, dėl kurių paskirtasis asmuo ir prižiūrimas subjektas nebuvo sutarę raštu.

³⁷ BMP reglamento 22 straipsnis.

³⁸ BPM pagrindų reglamento 28 straipsnis.

³⁹ BPM pagrindų reglamento 29 ir 30 straipsniai.

⁴⁰ BPM pagrindų reglamento 31 straipsnis. Šalis gali būti išklaudyta tiesiogiai per susitikimą arba gali pateikti pastabas raštu; turi būti remiamasi sprendimo projektu. Išklaudus šalį ir įvertinus jos pastabas, sprendimo projektas koreguojamas.

⁴¹ BPM pagrindų reglamento 27 straipsnis.

⁴² BPM pagrindų reglamento 32 straipsnis.

⁴³ BPM pagrindų reglamento 33 straipsnis.

Teigiamas sprendimas su rekomendacijomis

Kai visi kompetencijos ir tinkamumo reikalavimai tenkinami, tačiau lieka kokių nors tobulintinų dalykų, ECB gali pačiame sprendime dėl kompetencijos ir tinkamumo pateikti rekomendacijų arba išdėstyti lūkesčius. Tokiomis privalomos teisinės galios neturinčiomis priemonėmis siekiama, be kitų dalykų, paskatinti įstaigose taikyti geriausių patirtį ir nurodyti, ką pageidautina tobulinti.

Teigiamas sprendimas su sąlygomis

ECB gali nustatyti tam tikras vykdytinas sąlygas. Tokios sąlygos – tai reikalavimai prižiūrimam subjektui (galintys turėti tiesioginių pasekmių ir paskirtajam asmeniui), kurių neįvykdžius būtų priimtas neigiamas sprendimas. ECB sąlygas nustato tik tada, kai tai būtina norint užtikrinti, kad paskirtasis asmuo tenkintų kompetencijos ir tinkamumo reikalavimus. Tokiais atvejais sąlygos nustatymas yra labiau proporcinga ir mažiau intervencinė priemonė. ECB sąlygas gali nustatyti tik tais atvejais, kai:

- ECB galėtų priimti neigiamą sprendimą, bet trūkumas yra lengvai ištaisomas;
- sąlyga yra aiški ir ją galima įvykdyti per aiškiai apibrėžtą ir palyginti trumpą laiką;
- sąlygos esmę galima pagrįsti atitinkamuose nacionalinės teisės aktuose nustatytais vertinimo kriterijais.

Dažniausiai nustatomos tokios sąlygos:

- dalyvauti nustatytuose mokymo kursuose;
- atsisakyti kurių nors direktoriaus pareigų ar kitų funkcijų kitose įstaigose;
- bandomasis laikotarpis, pavyzdžiui, viena pakopa žemesnėse negu valdymo organo nario pareigose.

Kai sprendimas priimamas su sąlyga, prižiūrimas subjektas turi laiku pranešti ECB, kad sąlyga įvykdyta.

Kitaip nei įpareigojimo ar rekomendacijos neįvykdymo atveju, sąlygos neįvykdymas reiškia, kad paskirtasis asmuo nėra tinkamas ir kompetentingas eiti atitinkamas pareigas, nes neatitinka kompetencijos ir tinkamumo kriterijų. Priklausomai nuo neįvykdytos sąlygos pobūdžio, ECB sprendimas iš viso neįsigalioja arba nustoja galioti. Tokiu atveju paskirtasis asmuo privalo atsistatydinti arba iš viso negali pradėti eiti pareigų.

Jeigu paskirtasis asmuo jau eina valdymo organo nario pareigas ir atsisako iš jų pasitraukti savo noru, ECB gali pasinaudoti savo priežiūriniais įgaliojimais ir pašalinti jį iš valdymo organo⁴⁴. Norint narį pašalinti, būtinas naujas, specialiai tam skirtas

⁴⁴ BPM reglamento 16 straipsnio 2 dalies m punktas.

ECB sprendimas. Jam priimti nereikia atlikti naujo kompetencijos ir tinkamumo vertinimo, tačiau turi būti užtikrinta teisė būti išklaustyam.

Teigiamas sprendimas su įpareigojimais

ECB sprendime gali būti įrašytas įpareigojimas pateikti kompetencijos ir tinkamumo vertinimui reikalingą konkrečią informaciją arba imtis konkrečių su kompetencija ir tinkamumu susijusių priemonių ne paskirtojo asmens, o viso prižiūrimo subjekto atžvilgiu. Kitaip nei sąlygos neįvykdymas, įsipareigojimo neįvykdymas nereiškia, kad paskirtasis asmuo iš karto laikomas neatitinkančiu kompetencijos ir tinkamumo kriterijų.

Dažniausiai nustatomi tokie įpareigojimai:

- pranešti apie vykstančius teisinius procesus;
- patobulinti rašytinę interesų konfliktų politiką;
- įdiegti reikalingus patobulinimus kolektyvinio tinkamumo klausimu.

7.3 Informavimas apie sprendimą ir sprendimo apskundimas

Prižiūrimas subjektas (arba, išskirtiniais atvejais, paskirtasis asmuo)⁴⁵ informuojamas apie ECB priimtą sprendimą. Prižiūrimas subjektas ir paskirtasis asmuo privalo tenkinti visus taikomus nacionalinės teisės reikalavimus, pavyzdžiui, būti įtrauktas į atitinkamą nacionalinį registrą.

Paskirtasis asmuo arba prižiūrimas subjektas gali reikalauti, kad sprendimą peržiūrėtų Administracinė peržiūros valdyba, arba gali sprendimą apskųsti tiesiogiai Europos Sąjungos Teisingumo Teismui⁴⁶.

⁴⁵ Apie sprendimą informuojamas tas, kuris pranešė apie paskyrimą (žr. 6.1 dalį).

⁴⁶ Išsamiau apie tai – Bankų priežiūros vadovo 13–15 dalyse (<https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssmguidebankingsupervision201411.lt.pdf>).

8 Valdymo organo nario pašalinimas

Pagal BPM reglamento 16 straipsnio 2 dalies m punktą, ECB turi teisę bet kuriuo metu iš svarbios kredito įstaigos valdymo organo pašalinti BPM reglamento 4 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje nurodytuose aktuose nustatytų reikalavimų netenkinantį narį.

Santrumpos ir sąvokos

paskirtasis asmuo

asmuo, kurį siūloma skirti valdymo organo nariu arba kuris į šias pareigas jau paskirtas

KRD IV

kompetentinga institucija
direktoriatas pareigos

EBI

[EBI vidaus valdymo gairės](#)

[Bendros ESMA ir EBI gairės dėl
tinkamumo](#)

ECB

ESMA

ES

JPG

valdymo organas

NKI

SREP

BPM

[BPM pagrindų reglamentas](#)

[BPM reglamentas](#)

[Kapitalo reikalavimų direktyva](#)

[NKI arba ECB](#)

įstaigos valdymo organo nario pareigos

Europos bankininkystės institucija

EBI vidaus valdymo gairės (EBA/GL/2017/11)

Gairės dėl valdymo organų narių ir pagrindines funkcijas
atliekančių asmenų tinkamumo vertinimo (EBA/GL/2017/12)

Europos Centrinis Bankas

Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (angl. *European
Securities and Markets Authority*)

Europos Sąjunga

jungtinė priežiūros grupė

ir valdymo, ir priežiūros funkcijas vykdančios valdymo organai

nacionalinė kompetentinga institucija

priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo procesas (angl. *Supervisory
Review and Evaluation Process*)

Bendras priežiūros mechanizmas

© Europos Centrinis Bankas, 2018 m.

Pašto adresas 60640 Frankfurtas prie Maino, Vokietija

Telefonas +49 69 1344 0

Internetas www.bankingsupervision.europa.eu

Visos teisės saugomos. Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.